

12 Ιουλίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ Δ/στές]

ΛΑΜΠΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ & ΑΛΛΟΣ,

Εφεσείοντες,

v.

ΝΕΑΡΧΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8107)

Έφεση — Αξιολόγηση μαρτυρίας — Παράλειψη αξιολόγησης από το
 πρωτόδικο Δικαστήριο ουσιαστούς στοιχείου της μαρτυρίας — Οδηγεί
 σε επανεκδίκαση της υπόθεσης, νοουμένου ότι κατά τα άλλα υπάρχει
 μαρτυρία που να θεμελιώνει την αξίωση — Σε περίπτωση ανυπαρξίας
 5 τέτοιας μαρτυρίας, η αγωγή απορρίπτεται.

Η εφεσίβλητη κίνησε αγωγή εναντίον των εφεσεϊόντων προσωπικά
 για £2.351, ισχυριζόμενο υπόλοιπο λογαριασμού που προέκυψε από
 την πώληση και παράδοση εμπορευμάτων. Οι εφεσείοντες πρόβαλαν
 την υπεράσπιση ότι οι δοσοληψίες της εφεσίβλητης δεν είχαν γίνει με
 10 τους εφεσείοντες προσωπικά αλλά με την εταιρεία Lambros &
 Varnavas (Mosaics Factory) Limited, στην οποία ήταν μέτοχοι, και ότι
 εν πάση περιπτώσει ουδέν ποσό οφείλετο στην εφεσίβλητη. Ενώπιον
 του πρωτόδικου Δικαστηρίου προσάχθηκε μαρτυρία ότι η εφεσίβλητη
 είχε υποβάλει την ίδια απαίτηση στον εκκαθαριστή της πιο πάνω εται-
 15 ρείας, η οποία τέθηκε υπό εκκαθάριση το 1983. Η μαρτυρία που πα-
 ρουσίασε η εφεσίβλητη για απόδειξη της αξίωσης της δεν περιλάμβανε
 μαρτυρία που να καταδεικνύει την ύπαρξη λογαριασμού, ούτε τον ίδιο
 τον λογαριασμό, δηλαδή τις χρεωπιστώσεις, ούτε μαρτυρία των παρα-
 20 δόσεων των εμπορευμάτων που να συσχετίζεται με τις χρεώσεις στο
 λογαριασμό. Το πρωτόδικο Δικαστήριο ασχολήθηκε κυρίως με το θέ-
 μα κατά πόσο οι εφεσείοντες ήταν προσωπικά υπεύθυνοι, πράγμα που
 τελικά αποδέχθηκε, χωρίς να αναλύσει και να διερευνήσει το γεγονός
 της υποβολής της ίδιας απαίτησης στον εκκαθαριστή της πιο πάνω
 25 εταιρείας. Επίσης, σχετικά με την μαρτυρία της εφεσίβλητης για από-
 δειξη της αξίωσης της, προέβη σε ένα γενικό εύρημα ότι από το σύνο-
 λο της μαρτυρίας έβρινε ότι η αξίωση είχε αποδειχθεί. Κατ' έφεση, η
 εφεσίβλητη παραδέχθηκε ότι, η μη αξιολόγηση του γεγονότος της υπο-

βολής της ίδιας απαίτησης στον εκκαθαριστή, καθιστούσε την απόφαση ακροσφαλή και εισηγήθηκε να διαταχθεί επανεκδίκαση. Οι εφεσείοντες, όμως ισχυρίστηκαν ότι, εφόσον και η υπόλοιπη μαρτυρία που θεμελιώνει την αξίωση ήταν ανεπαρκής, η αγωγή έπρεπε να απορριφθεί.

Αποφασίσθηκε ότι:

5

Η παράλειψη ουσιαστικής αξιολόγησης από το πρωτόδικο Δικαστήριο ενός ουσιώδους στοιχείου της μαρτυρίας, όπως ήταν το γεγονός της υποβολής της ίδιας απαίτησης στον εκκαθαριστή της εταιρείας στην οποία οι εφεσείοντες ήταν μέτοχοι, οδηγεί αναπόφευκτα στην επανεκδίκαση της υπόθεσης, νοουμένου ότι κατά τα άλλα υπάρχει μαρτυρία που να θεμελιώνει την αξίωση του ενάγοντα. Στην προκειμένη περίπτωση, δεν υπήρχε τέτοια μαρτυρία και κατά συνέπεια η αξίωση έπρεπε να απορριφθεί.

10

Η έφεση επιτράπηκε με έξοδα. Η αγωγή απορρίφθηκε με έξοδα.

15

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

McDonald's Corporation v. Παπαπέτρου (1992) 1 Α.Α.Α. 1072.

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου (Α. Κορφιώτης, Προσ. Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 24 Φεβρουαρίου, 1990, (Αρ. Αγωγής 1276/86) με την οποία διατάχθηκαν να πληρώσουν στους ενάγοντες το ποσό των £2.351,25 πλέον τόκους και έξοδα, ως υπόλοιπο λογαριασμού.

A. Μαθηκολώνης, για τους εφεσείοντες.

B. Ομήρου (κα), για τους εφεσίβλητους.

25

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Σ. Νικήτας.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η εφεσίβλητη είναι εγγεγραμμένη και λειτουργεί υπό μορφή ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Εδρεύει στην Πάφο όπου ασχολείται με την επεξεργασία σκύρων, πέτρας και άλλων συναφών υλικών. Η εφεσίβλητη κίνησε την υπ' αρ. 1276/86 αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου κατά των

30

δύο εναγομένων/εφεσειόντων για £2.351. Το ποσό αυτό αξίωσε σαν υπόλοιπο του τιμήματος αγαθών πωληθέντων και παραδοθέντων στους εναγομένους τους οποίους ενήγαγε σαν φυσικά πρόσωπα. Πιό αναλυτικά ήταν η υπόθεση της εφεσίβλητης ότι τους προμήθευσε με πρώτη ύλη για την παραγωγή μωσαϊκών ειδών. Οι εφεσειόντες πλήρωσαν έναντι του λογαριασμού που δημιουργήθηκε διάφορα ποσά, αλλά, κατά την 1/1/80, έδειχνε το παραπάνω υπόλοιπο σε βάρος τους.

10 Η υπεράσπιση που πρόβαλαν οι εναγόμενοι είχε δύο πτυχές: (1) ότι οι συναλλαγές της εφεσίβλητης έγιναν με την εταιρεία Lambros & Varnavas (Mosaics Factory) Ltd., της οποίας ήταν μέτοχοι. Αρνήθηκαν όμως διαρρηδην ότι είχαν ποτέ δοσοληψίες με την εφεσίβλητη υπό την προσωπική τους ιδιότητα και (2) ότι εν πάση περιπτώσει δεν της όφειλαν τίποτε.

15 Το πρωτόδικο δικαστήριο δικαίωσε την εφεσίβλητη. Εξέδωσε απόφαση εναντίον των εφεσειόντων για το αξιούμενο ποσό και τους καταδίκασε στην πληρωμή των εξόδων της δίκης. Η πρωτόδικη απόφαση δέχθηκε ότι οι εφεσειόντες συνεβλήθησαν με τους αντιδίκους τους προσωπικά και επομένως είχαν ευθύνη για αποπληρωμή του χρέους.

25 Πρέπει να λεχθεί πως αυτό ήταν το θέμα στο οποίο ενδιέτριψε κυρίως το πρωτόδικο δικαστήριο και σε αυτό αναφέρεται το σύνολο σχεδόν της απόφασης. Το ερώτημα κατά πόσον αποδείχθηκε πράγματι με τη μαρτυρία που είχε προσαχθεί η απαίτηση κατά των εναγομένων δεν φαίνεται να απασχόλησε σε έκταση το δικαστήριο. Στην πραγματικότητα του αφιερώνει μόνο μια σύντομη αναφορά

30 “Σχετικά με το ποσόν που απαιτά η ενάγουσα (εφεσίβλητη) από όλη τη μαρτυρία βρίσκω ότι απέδειξε την απαίτηση της για το ποσό αυτό. Στις Εκθέσεις Υπερασπίσεως των και οι δύο εναγόμενοι απλώς ισχυρίζονται ότι δεν οφείλουν κανένα ποσό.”

35 Η έφεση έχει σαν πρώτο στόχο το εύρημα ότι οι εφεσειόντες υπέχουν προσωπική ευθύνη. Βάλλεται σαν λανθασμένο και αβάσιμο. Το στοιχείο από τη μαρτυρία που άμεσα αιχμαλωτίζει την προσοχή είναι ότι παραδεδεγμένα για την ίδια απαίτηση, που είναι αντικείμενο της αγωγής, υπεβλήθη από την εφεσίβλητη απαίτηση στον Επίσημο Παραλήπτη σαν εκκαθαριστή της εταιρείας των εφεσειόντων. Ας σημειωθεί ότι η εταιρεία αυτή χρεωκόπησε το 1983. Το 1985 η εφεσίβλητη υπέβαλε την απαίτηση της και το 1986, όταν το διάβημα εκείνο προφανώς δεν τελεσφόρησε, κατάθεσε την υπό
40 συζήτηση αγωγή.

Το σημαντικό αυτό στοιχείο δεν έτυχε ανάλυσης ή της αξιολόγησης που άξιζε. Ιδού τι λέγει επί τούτου ο πρωτόδικος δικαστής:

“Το ότι έκαμε η ενάγουσα (εφεσίβλητη) δήλωση στον Επίσημο Παραλήπτη δεν αποδεικνύει ότι η ενάγουσα συναλλάσσετο με την εταιρεία και όχι προσωπικά με τους Λάμπρο και Βαρνάβα. Η εξήγηση του μάρτυρα ήταν ότι το έκαμαν για να είναι καλυμμένοι όταν έμαθαν ότι ήταν σε πτώχευση. Οι ενάγοντες δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν τις τυχόν νομικές πτυχές.”

5

Δεν είναι όμως αυτό το ζητούμενο. Έπρεπε να εξετασθούν οι επιπτώσεις τέτοιας μαρτυρίας έχοντας υπόψη πως η αγωγή είχε ακριβώς το ίδιο αντικείμενο. Επίσης οι συνθήκες κάτω από τις οποίες η εφεσίβλητη ζήτησε από τρίτο να ικανοποιήσει την απαίτηση που αργότερα πρόβαλε εναντίον των εφεσειόντων. Κατά τη συζήτηση η κα Ομήρου, που εμφανίστηκε για την εφεσίβλητη, συμφώνησε πως η πλημμέλεια αυτή της απόφασης θα μπορούσε να θεραπευθεί μόνο με επανεκδίκαση της υπόθεσης. Ο κ. Μαθηκολώνης είχε την άποψη πως αυτή θα ήταν η ορθή αντιμετώπιση αν υπήρχε μαρτυρία που να υποστηρίζει ότι η εφεσίβλητη απέδειξε την υπόθεση της. Ενόψει της ανυπαρξίας τέτοιας μαρτυρίας υπέβαλε ότι δεν μπορεί να χωρήσει επανεκδίκαση γιατί η αγωγή ήταν απορροητέα γιαυτό το λόγο, δηλαδή, την έλλειψη μαρτυρίας θεμελιωτικής της αξίωσης.

10

15

20

Όντως η επανεκδίκαση προσφέρεται σαν μοναδική λύση σε περιπτώσεις, όπως η παρούσα, που ζωτικό θέμα δεν τυγχάνει του σωστού χειρισμού από το εκδικάσαν δικαστήριο. (Βλέπε *McDonald's Corporation v. Παπαπέτρου & Άλλων* (1992) 1 Α.Α.Δ. 1072). Όμως πρέπει πρώτα να διερευνήσουμε το θέμα που έθεσε με χωριστό λόγο έφεσης ο δικηγόρος των εφεσειόντων. Δεν έχουμε πρόθεση, ούτε άλλωστε χρειάζεται για τους σκοπούς της απόφασης, να αναλύσουμε διεξοδικά τις μαρτυρίες. Μιά σταχυολόγηση είναι αρκετή για να προσδιορίσει τη φύση και την ποιότητα τους.

25

30

Ο Μ.Ε.1 και διευθυντής της εφεσίβλητης δεν ήταν βέβαιος για το οφειλόμενο υπόλοιπο. “Νομίζω” είπε “πως ήταν £2.351”. Ούτε είχε προσωπική γνώση πως είχε προκύψει τέτοιο υπόλοιπο. Όπως ο ίδιος ανέφερε, είχε μιλήσει με υπάλληλο του - τον Μ.Ε.2 - που ήταν υπεύθυνος για την έκδοση των τιμολογίων. Όμως αυτού του είδους η γνώση δεν έχει καμιά αποδεικτική αξία. Φυσικά ο Μ.Ε.1 κατάθεσε αριθμό τιμολογίων (24) και αποδείξεων πληρωμών. Αλλά τα στοιχεία αυτά δεν τεκμηριώναν την ύπαρξη λογαριασμού που φαίνεται πως άρχισε από το 1972. Καθαρά, σκοπός της προσκόμισης τους (επειδή είχαν εκδοθεί στα ονόματα των εφεσειόντων) ήταν

35

40

να καταδειχθεί η προσωπική τους ευθύνη εναντι της εφεσίβλητης.

Πρέπει να υπογραμμισθεί στο σημείο αυτό ότι κανένας από τους 4 μάρτυρες που κάλεσε η εφεσίβλητη δεν έδωσε κατάσταση του λογαριασμού ή άλλη μαρτυρία που να δείχνει με τρόπο συγκροτημένο (1) τα κονδύλια χρεοπιστώσεων και πως τέλος πάντων δημιουργήθηκε το αξιούμενο υπόλοιπο και (2) να αποδεικνύει την παράδοση των εμπορευμάτων σε συσχετισμό με το λογαριασμό. Ας σημειωθεί ότι ο εφεσίων 1 αρνήθηκε στη μαρτυρία του πως υπέγραψε οποιαδήποτε από τα τιμολόγια που προσκόμισε η εφεσίβλητη.

10 Ο Μ.Ε.2 είπε πως μόνο το καθολικό που τηρούσε η επιχείρηση μπορούσε να ρίξει φως στο θέμα αυτό, αλλά δεν έγινε προσπάθεια προσκόμισης του. Ο μάρτυς αυτός ούτε καν γνώριζε αν παραδόθηκαν τα εμπορεύματα ή όλα τα εμπορεύματα που αναφέρονται στα τιμολόγια που έγιναν τεκμήρια στην υπόθεση.

15 Διαφάνηκε επίσης πως ο συνδιευθυντής της εταιρείας Μ.Ε.4 γνώριζε για το υπόλοιπο που απαιτούσε η εταιρεία του μόνο από τα λογιστικά βιβλία. Φυσικά δεν μπορεί να γίνεται λόγος για μαρτυρία που συνδέει την παράδοση εμπορευμάτων με τα εκδοθέντα τιμολόγια. Δεν υπήρχε. Η σχετική αναφορά του Μ.Ε.3 προσθέτει μόνο στην αοριστία που χαρακτηρίζει την όλη αιτίαση. Θα μπορούσε να συνεχίσει κανείς με τις αδυναμίες της μαρτυρίας, αλλά φυσικά κάτι τέτοιο θα ήταν αχρείαστο. Συνοψίζουμε λέγοντας πως με το αποδεικτικό υλικό που παρουσιάστηκε η εφεσίβλητη δεν απόσεισε το βάρος απόδειξης της αξίωσης της.

25 Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα. Η εκκαλούμενη απόφαση ακυρώνεται. Η αγωγή απορρίπτεται με έξοδα της πρωτόδικης δικαιοδοσίας εναντίον της εφεσίβλητης.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα.